

ע ז ר י א ל ז א ב י ז " 5

/ שלושים לפטירתו /

נפטר בל"ז באלול תשל"ט - 19.9.1979

הקדיש גופו למדע

חברי זאבי

נפגשתי עמו לפני כ- 57 שנים בריגה ב"החלוץ" וב"צעירי-ציון". השתחררתי אז מהצבא הלאטבי לאחר שירות של שלוש שנים. בשנים 1919-1921 השתתפתי במלחמת-השחרור של הרפובליקה הדימוקרטית הצעירה - בחזית המערבית נגד הגרמנים, ואחרי-כך בחזית המזרחית נגד הצבא הסובייטי. אחרי חתימת חוזה השלום היה עלי להשאר בצבא שנה נוספת, והשתחררתי רק בחורף 1922.

זאבי (אז עזריאל וולק) למד חשמלאות בבית-ספר מקצועי יסודי ואני עבדתי במינסרה (בית-חרושת לנסירת עצים ללוחות ולקרחים). עבדתי כפועל פשוט, שכן בעל-מקצוע לא הייתי והשכלתי הייתה אז רק של בית-ספר יסודי, שגמרתיו בימי הצאר ניקולאי השני עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה (1914). מאז נאלצתי להפסיק לימודי. בפגישותינו כה'חלוץ' התקרבנו זה לזה הוץ כדי שיחותינו על בעיות התנועה, על יסודותיה הרעיוניים של הצלחות העובדת, על דרכי הגשמה, ועל שאיפתנו לקשור את חיינו האישיים עם בניין ארץ-ישראל. נוכחנו לדעת, שיש קירבה רבה בין האמונות והדיעות של שנינו. גם גילינו, כי שנינו שואפים להוסיף דעת ולהתכונן לבחינות בגרות. הואיל ולא היה ביכולתנו לשלם למורים פרטיים בעד שיעורי הכנה לבחינות, סיכמנו שכל אחד מאתנו ילמד בכוחות עצמו את המקצועות לבית-הספר החיכון, ונשכור לנו במשותף מורה למתמטיקה בלבד, שכן ללמוד מקצוע זה בלי עזרת מורה, הרי זו משימה כמעט בלתי-אפשרית.

אמרנו ועשינו. אחרי יום עבודה קשה למדי - אני בבית-החרושת וזאבי בבית-הספר המקצועי, - היינו נפגשים אצל המורה למתמטיקה לשיעור סידורי, ואחרי כן היינו הולכים למועדון התנועה לשיחות ולוויכוחים על עניינים העומדים ברומו של עולם...

כעבור זמן מה שינה זאבי את החלטתו וגמר אומר להקדים עלייתו לארץ ישראל, ולכן הפסיק לימודיו, ואני המשכתי לבדי.

ב- 1924 עמדתי בבחינות בגרות ובה בשנה נתקבלתי לאוניברסיטה כתלמיד מן המניין בפאקולטה לתורת המשפטים. בקיץ 1924 ליווינו את זאבי - אני ויהודית שלי (שכבר הייתה אז ארוסתו) אל האניה המפליגה מנמל ריגה בדרכה לארץ. זכורני, יהודית נתנה לו במתנה מלון רוסי-עברי. שילמד את שפתנו. כמורה בבית-ספר עברי החליטה, כי זו המתנה המתאימה ביותר לצעיר העולה לארץ.

המשך בעמוד הבא

המשך מעמוד קודם

בהיפרדי מזאבי אמרתי לו, כי פרידתנו אינה אלא זמנית. עם גמר חוק לימודי באוניברסיטה אעלה לארץ, ושם נלפגש שוב, כי ידעתי גם ידעתי, שדיפלומה אוניברסיטאית לא תפריע לי לעבוד בעבודת כפיים - בחקלאות או בענף אחר כלשהו. עברו שנים ונפגשנו שוב. זה היה בקיבוץ גשר-דלהמיה, היא אשדות-יעקב של עכשיו. שנים אחדות עבדתי יחד עם זאבי בענף הכננות שהוא ריכזו. לימים עכדנו יחד בכיתות-ההמשך בבית-הספר בקיבוצנו - אני כמורה הומאניסטן, והוא כמורה ללימודי הטבע. לאחרונה עכדנו שוב ביחד - בבית-החרושת שלנו "לוג" למוצרי פלסטיק.

הקשר בינינו נמשך עד סוף ימיו.

חבל על דאבדין.